

Тема уроку: Людина, що пережила війну...
Незавершена історія

Стікер 10. «...Децо про переможених...»
німецькі полонені

ДЖЕРЕЛО 1.

[...] 68-у річницю Перемоги над фашистською Німеччиною столичні ветерани відзначатимуть разом із двома колишніми воїнами армії фюрера — Бруно і Гансом Бітсами, які вирішили завітати до нас на травневі свята...

Під час війни брати Бітси воювали на різних фронтах: перший на Західному (у Франції), другий — на Східному (Україна). У 1944 році 18-річний Бруно потрапив у полон до американських військових, а 20-річний Ганс — до радянських. Менший брат два роки працював на лісоповалі в Пенсильванії (штат на північному сході США), а старший п'ять років провів на сибірських шахтах.

Переможців вітатимуть переможені. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://umoloda.kiev.ua/number/2266/369/80679>

ДЖЕРЕЛО 2.

"Камрад, війна капут, війні кінець!". Ми мовчки стояли серед росіян, все ще не випускаючи з рук свою зброю, і нас охоплювали змішані почуття. Що ми повинні були робити – радіти разом з ними, що залишилися живі, чи сумувати про свою долю? Ми не знали, що робити.

[Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/FqL76Q>.

ДЖЕРЕЛО 3.

У спеціальному повідомленні в ЦК КП(б)У на ім'я Лазаря Кагановича від 10 липня 1947 року Міністр держбезпеки УРСР Савченко інформував про хід відновлювальних робіт на "Запоріжсталі". Зокрема, відмітив що тут задіяні близько 40 тисяч осіб, а з них: військовополонених німців, японців й угорців 9 тисяч, репатріантів – понад 3,2 тисячі, окремих робітничий полк з репатріантів (1,8 тисячі) та засуджених за різні злочини

Як військовополонені й репатріанти піднімали з руїн "Запоріжсталь". - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/dDG2xg>.

ДЖЕРЕЛО 4.

Від самого початку полону солдат іноземних армій «опікувала» військова контррозвідка. Як правило, в типовому штатному розписі таборів, табірних відділень, спеціальних госпіталів для військовополонених значилися структури, відповідальні за «невидиму» діяльність.

Шаповал Ю. Японці-військовополонені в Україні: невідомі сторінки / Ю. Шаповал. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/nLvDas>.

ДЖЕРЕЛО 5.

Не всім професійним історикам... відомо, що в післявоєнний період (починаючи з 1946 року) на території України були розміщені й утримувалися в таборах для військовополонених тисячі інтернованих японців. [...]

Перші транспорти з японцями з'явилися наприкінці літа 1946 року.

Кіуті Нобуо згадував: «Поїзд із 50 вагонів, у якому їхало близько 1500 японських солдатів, вирушив у довгу подорож Транссибірською магістраллю. Подорож, що тривала тридцять довгих днів, закінчилася, і ми прибули в маленьке українське місто Слов'янськ».

Протягом 1947–1948 років японців розмістили в стаціонарних таборах п'яти східних областей України: Запорізькому, Харківському, Дніпропетровському, Краматорському, Комсомольському, Лисичанському.

Загалом ставлення до японців з боку адміністрації було лояльним – це не німці! До роботи японці ставилися сумлінно, старанно [...]

Шаповал Ю. Японці-військовополонені в Україні: невідомі сторінки / Ю. Шаповал. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/nLvDas>.

ДЖЕРЕЛО 6.

13 серпня 1945 р. Державний Комітет оборони (ДКО) СРСР видав постанову "Про звільнення і повернення на батьківщину 708 тис. військовополонених рядового та унтер-офіцерського складу». До військовополонених, що підлягали відправці на батьківщину, було включено тільки інвалідів та інших непрацездатних полонених. При цьому "звільненню не підлягають... учасники звірств та особи, що служили у військах СС, СД, СА й гестапо, незалежно від фізичного стану, а також особи, щодо яких ведеться карне розслідування. Не підлягали відправці нетранспортабельні хворі...

5 травня 1950 р. ТАРС передало повідомлення про завершення репатріації німецьких військовополонених: за офіційними даними, в СРСР залишилися 13 546 осіб – 9 717 засуджених, 3 815 підслідних і 14 хворих військовополонених. Вирішення питання щодо них затягнулося ще більш ніж на п'ять років.

У 1957 році повернулися на батьківщину й останні з полонених японців. На цьому сторінка під назвою "полон" для солдатів Другої світової нарешті закінчилася.

Гончаров С. Гіркота полону / С. Гончаров. - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://goo.gl/pgAe3j>.